

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE-
CEIP SANTIAGA. SANTA PERPÈTUA DE MOGODA

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

INDEX

0. Introducció

0.1 Presentació del document

1. Context sociolingüístic

Alumnat

Entorn

2. El tractament de les llengües

2.1 La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.1.1 La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

2.1.2 L'aprenentatge / ensenyament de la llengua catalana

2.1.3 El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

2.2 La llengua castellana

2.2.1 L'aprenentatge / ensenyament de la llengua castellana

2.3 Les llengües estrangeres

2.3.1 L'aprenentatge / ensenyament de les llengües estrangeres

2.4 Organització i gestió

2.4.1 Organització dels usos lingüístics

2.4.2 Plurilingüisme al centre educatiu

2.4.3 Alumnat nouvingut

2.4.4 Organització dels recursos humans

2.4.5 Organització de la programació curricular

2.4.6 Biblioteca escolar

2.4.7 Projecció del centre

2.4.8 Xarxes de comunitats virtuals

2.4.9 Intercanvi i mobilitat

2.4.10 Dimensió internacional del centre

3. Concreció operativa del projecte

INTRODUCCIÓ

El nostre projecte lingüístic parteix de la realitat escolar on es troba el nostre centre ESCOLA SANTIGA, ubicat al barri de CAN FILUÀ de STA. PERPÈTUA DE MOGODA.

El nou context sociolingüístic juntament amb el nou marc legislatiu fan necessària la revisió i l'actualització del nostre projecte lingüístic.

Ha estat elaborat per una Comissió Lingüística representativa de tots els estaments i àmbits escolars, formada per :

- Direcció
- Coordinadora LIC
- Representant del professorat de llengua catalana
- Representant del professorat de llengua castellana
- Representant del professorat de llengües estrangeres
- Tutors de l'aula d'acollida

El present projecte lingüístic és fruit de la reflexió conjunta i parteix de la necessitat de concretar.

Aquest document tracta de recollir tots aquells principis que són compartits per la comunitat educativa respecte a l'ús i el procés d'ensenyament i aprenentatge de les llengües als diferents àmbits de l'escola. Ha estat consensuat pel professorat del centre i aprovat pel consell escolar. Com a tal, és un instrument que vincula famílies, alumnat, professorat i personal del centre respecte a l'objectiu comú de fer efectiu l'aprenentatge de les diferents llengües al centre.

Com a part del projecte educatiu, té una vigència llarga i tracta de recollir globalment i de manera organitzada tots els aspectes d'ús de les llengües del centre. Tanmateix, serà revisat periòdicament per tal de fer efectius els objectius de millora que seran recollits a la programació anual de centre i avaluats en la memòria anual. La direcció del centre vetllarà per la seva distribució i coneixement per part de tota la comunitat educativa.

1. CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC

ALUMNAT I ENTORN

Procedència:

La nostra escola està ubicada al centre del municipi de Santa Perpètua de Mogoda, província de Barcelona. La majoria dels habitats són originaris d'altres províncies de l'estat espanyol i sobretot de la comunitat autònoma d'Andalusia i cal destacar que actualment i des de fa ja alguns anys ha rebut molta immigració d'altres països.

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE- CEIP SANTIAGA. SANTA PERPÈTUA DE MOGODA

La majoria de l'alumnat de l'escola provenen de la immigració interna que es va produir als anys 60. Aquest fet històric fa que la llengua materna d'una gran majoria dels alumnes sigui el castellà.

La majoria de l'alumnat procedeix del mateix barri, i tot i que hi ha nascut, la llengua familiar és en un alt tant per cent la castellana, a part d'un altre de l'alumnat que és d'origen estranger, majoritàriament del Magrib, Xina, sud i centre d'Amèrica, Pakistan, Brasil...

El nivell econòmic de la zona és baix, tot i que els índexs d'atur no són gaire alts. Hi ha una gran majoria de mares que treballen, sobretot en economia submergida.

El nivell cultural del barri és baix i sense gaires associacions culturals d'àmbit català on poder participar.

DOMINI DE LA LLENGUA

La majoria del nostre alumnat desconeix la llengua catalana en entrar a l'escola.

La majoria del professorat té la capacitat i el coneixement de la llengua catalana, però en alguns casos encara no és la llengua de relació utilitzada normalment, tot i que si és la llengua de l'ensenyament.

Tampoc no és la llengua utilitzada per la majoria de famílies, per la qual cosa costa que les activitats de l'AMPA siguin en aquesta llengua.

Pel que fa a les persones que intervenen en la resta d'activitats del centre, al menjador la utilitzen alguns monitors, però no les cuineres ni el personal de neteja.

ÀMBITS DE L'ESCOLA

L'escola disposa de menjador, que és atès per monitors. També hi participa en activitats esportives.

L'AMPA organitza cursos d'aeròbic, futbol i judo.

DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE

PRINCIPIS DEL PLC

ÀMBIT PEDAGÒGIC

a) El tractament de la llengua catalana com a llengua vehicular i d'aprenentatge

El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua vehicular i d'aprenentatge del centre i s'utilitzarà en qualsevol de les activitats.

Donat que l'entorn escolar del nostre centre no ha assolit la plena normalització lingüística i el castellà és la llengua predominant en la majoria d'usos lingüístics, l'escola s'ha de convertir en el context de referència per a què l'alumnat pugui esdevenir competent en la comunicació i l'expressió en la llengua catalana, que serà el vehicle d'ensenyament aprenentatge i de relació en tots els àmbits.

El centre serà també l'espai on l'alumne adquireixi els senyals d'identitat nacional propis, com la història, la cultura, el patrimoni o les tradicions i fomentarà el sentiment de pertinença i estimació al país, la relació amb l'entorn, l'obertura al món i la iniciació a participar en la societat que els envolta.

El català ha de ser el vehicle d'expressió normal de professorat i alumnat i resta de personal en totes les activitats docents internes i externes.

2. EL TRACTAMENT DE LES LLENGÜES

La llengua és un vehicle de comunicació i de relació entre les persones, però també és un instrument bàsic d'accés als sabers culturals. Permet accedir a diferents maneres d'entendre la realitat, als sabers generats per diferents grups culturals i lingüístics, i també permet desenvolupar la sensibilitat literària i artística. Però sobretot, la llengua és un dels principals vehicles de socialització i d'interacció entre les persones, és un element de mediació fonamental entre els éssers humans, un mitjà de comunicació que es troba al servei del nostre creixement com a persones.

El nostre àmbit escolar ha de proporcionar contextos reals d'ús de les diferents llengües que l'alumnat haurà de dominar en finalitzar l'escolarització obligatòria.

El present document recull el desenvolupament de les competències del currículum en funció del qual la llengua és un eix transversal que cal desenvolupar de manera sistemàtica a través de totes les àrees curriculars.

Tanmateix, el desenvolupament de les estratègies de la comprensió lectora i de la composició escrita ha de ser contemplat en tot moment al centre educatiu.

Igualment, la recerca pedagògica també fa referència a la necessitat de què les estructures lingüístiques comunes a totes les llengües es presentin en una sola llengua (el català) però comptin amb els contextos de pràctica i d'ús en totes les llengües per tal que es puguin donar els processos de transferència d'aquestes estructures d'una llengua a una altra.

2.1. LA LLENGUA CATALANA, LLENGUA VEHICULAR I D'APRENTATGE

2.1.1 La llengua, vehicle de comunicació i de convivència.

Com hem apuntat abans, la llengua és un mitjà per accedir a la cultura, però sobretot és un vehicle de comunicació de mediació entre les persones. Igualment, la llengua esdevé un vehicle fonamental per a la cohesió social entre tots els membres de la comunitat educativa i amb l'entorn.

2.1.2 L'aprenentatge / ensenyament de la llengua catalana

Atès que una llengua s'aprèn més efectivament quan s'usa en contextos funcionals i significatius, l'ensenyament de totes les llengües del centre tindrà un **enfocament comunicatiu**. Més que una àrea d'estudi, la llengua és un vehicle de comunicació per fer coses amb els altres. En conseqüència, es vetllarà perquè l'aprenentatge de les llengües, i en concret del Català, tinguin un enfocament significatiu i funcional.

L'aprenentatge d'una llengua requereix de múltiples situacions d'ús funcional de la llengua. Atès que **la competència comunicativa** lingüística i audiovisual és una competència bàsica, totes les àrees curriculars vetllaran pel seu desenvolupament.

En consonància amb l'enfocament comunicatiu, les quatre habilitats lingüístiques bàsiques es treballaran de manera integrada. **La llengua oral i la llengua escrita** rebran un tractament integrat i no aïllat. Igualment, es vetllarà perquè l'alumnat participi en una diversitat de dinàmiques grupals (gran grup, petit grup, parelles, treball individual) que faciliti el procés d'aprenentatge de les llengües.

L'adquisició d'una **llengua a nivell oral** precisa de situacions d'ús de la llengua. Per tal, cal que el professorat vetlli per la creació d'ambients i de situacions reals que requereixin l'ús del Català per comunicar-se amb altres parlants. La interacció i participació a nivell oral és doncs imprescindible. En conseqüència, el centre, sempre que sigui possible, intentarà crear contextos d'ús de la llengua oral en petits grups (grups reduïts, desdoblaments,...)

L'atenció a la diversitat és un dels principals reptes del sistema educatiu. En conseqüència, l'organització horària i l'organització del professorat comptarà amb mecanismes d'atenció de la diversitat a nivell de centre: reforços, grups flexibles, desdoblaments, etc.

Atès que la competència en llengua catalana és un mitjà important d'accés als aprenentatges, el centre vetllarà perquè **l'alumnat nouvingut** que desconegui aquesta llengua pugui comptar amb les mesures organitzatives i didàctiques que els permetin accelerar el seu procés d'aprenentatge de la llengua.

En funció d'aquest, totes les àrees s'imparteixen en llengua catalana, a excepció de les àrees de llengua castellana i llengües estrangeres. Igualment, el català s'empra en totes les activitats orals i escrites: les explicacions del professorat, el material didàctic i els llibres de text, els exercicis de l'alumnat i els d'avaluació, etc.

L'adequació del **material didàctic** al nivell de competència de l'alumnat és fonamental per tal que l'aprenentatge sigui possible. En conseqüència, el centre continuarà adquirint material per tal de poder atendre la diversitat de nivells acadèmics de l'aula ordinària. El llibre de text és una eina més, però en cap cas ha de ser la única ni ha d'establir de manera inflexible el currículum educatiu. Per tant, es prioritzarà l'aprofundiment en el tractament de les estratègies de la llengua oral i escrita per davant del nombre de temes tractats.

Per tal de fer un seguiment del procés d'ensenyament i aprenentatge i poder fer-ne les modificacions adequades, el centre establirà un seguit de proves de la competència lingüística de l'alumnat. Igualment, l'**avaluació** serà un procés continu i quedarà reflectit en el nostre pla d'avaluació interna.

L'avaluació de l'alumnat serà sempre en funció del punt de partida de l'alumne/a, del seu procés de desenvolupament individual. Per facilitar aquesta tasca, l'alumnat que no compta amb una competència lingüística necessària (alumnat nouvingut) per seguir el ritme normal de les classes comptarà amb un pla intensiu individual (**PII**) en què es farà constar els objectius, els reforços, i els criteris d'avaluació propis.

2.1.3 El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe.

El fet que la llengua regular de les activitats del centre sigui el Català es compaginarà amb una actitud d'incentivació del coneixement d'altres llengües i altres realitats sociolingüístiques, tant en l'àmbit de llengües com en totes les àrees curriculars.

Malgrat que *la competència plurilingüe* és una competència pròpia de l'àmbit de llengües, tot el centre vetllarà perquè tot l'alumnat desenvolupi una actitud positiva envers **la diversitat lingüística i cultural**. Igualment, es promourà tant a les nostres instal·lacions com a fora d'elles que el nostre alumnat participi en horari extraescolar en activitats de coneixement oral i escrit d'altres llengües.

El plurilingüisme ha d'afavorir també el coneixement de diferents realitats socials i culturals, i en especial la de l'alumnat procedent de diferents contextos. Per tant, el currículum de les diferents àrees de coneixement adoptarà **una perspectiva intercultural** sempre que sigui possible.

Les competències audiovisual i de tractament de la informació digital són competències bàsiques molt lligades amb la competència comunicativa. Moltes activitats comunicatives parteixen o incorporen **la utilització de mitjans audiovisuals**. Per tant, cal vetllar perquè la utilització d'aquestes eines contribueixin al desenvolupament de la llengua catalana en concret i de la competència comunicativa en general.

2.2. LA LLENGUA CASTELLANA

2.2.1 L'aprenentatge / ensenyament de la llengua castellana

L'ensenyament del castellà tindrà garantida la presència adequada en tot el currículum de l'ensenyament, de manera que en acabar l'escolarització tot l'alumnat sigui competent tant a nivell oral com a nivell escrit.

La llengua castellana s'introduirà **a nivell oral** a partir de primer de primària, mentre que l'ensenyament de la llengua escrita es farà de manera sistemàtica en el segon curs del cicle inicial.

El tractament de la llengua castellana seguirà el mateix enfocament comunicatiu i funcional que el presentat abans per la llengua catalana. Així, el professorat vetllarà per la creació de contextos d'ús comunicatius de la llengua castellana.

Aquesta creació de contextos i situacions de comunicació reals serà d'especial importància per tal que **les estructures lingüístiques comunes** presentades en Català puguin ser transferides a la llengua castellana.

Atès que el Castellà és la llengua dominant als mitjans de comunicació i en molts contextos socials, el centre vetllarà perquè **l'alumnat nouvingut**, en especial de procedència hispana, pugui desenvolupar també una competència lingüística en Català. Així, cal que les comunicacions regulars amb aquest alumnat es faci en llengua catalana,.

2.3. LES LLENGÜES ESTRANGERES

2.3.1 L'aprenentatge / ensenyament de les llengües estrangeres

El centre ha triat la llengua anglesa com a llengua estrangera.

L'escola participa en el pla experimental de llengües estrangeres convocat pel Departament d'Educació en la resolució EDU/1085/2007.

El nostre projecte s'emmarca en la proposta b) de la convocatòria :

La impartició de la llengua estrangera a l'educació primària (3 hores setmanals) amb una sessió de mig grup, en tots els nivells, per reforçar la llengua oral.

Creiem que la competència en la comprensió i l'expressió oral de l'anglès es imprescindible per assolir un bon nivell de comunicació. Donat que els nostres alumnes no disposen d'altres espais que els creats a l'aula per practicar l'idioma, és necessari treballar en grups més reduïts per poder oferir activitats més comunicatives i una atenció més individualitzada .

És per això que es fan tres hores setmanals amb una sessió desdoblada amb tots els cicles per treballar i potenciar la comprensió i expressió oral en un grup més reduït que permeti una atenció més individualitzada, un ritme de treball més flexible i un ambient de treball motivador i desinhibit.

D'altre banda, l'anglès sempre està present a totes les celebracions de l'escola, tant a les decoracions com en la participació en els actes oberts a la comunitat educativa. Cada curs es fa una cantada de nadalles en les tres llengües d'aprenentatge, jocs florals per Sant Jordi amb una alta participació i premis en les tres llengües. També es treballen altres festes típiques angleses com Halloween, Easter, mother's day, pancake's day, valentin's day... en funció dels diferents nivells.

L'escola disposa d'una aula d'idiomes que disposa de recursos tecnològics i audiovisuals, flashcards, pòsters, llibres de text , llibres de recursos,... També tenim una petita biblioteca amb llibres de lectura amb suport d'àudio graduats per nivells.

Críteris Metodològics:

Prioritzar activitats orals, especialment en les sessions desdoblades, que permetin el desenvolupament gradual de les habilitats comunicatives

Aprofitar tota mena de recursos i suports visuals no lingüístics que afavoreixin la comprensió i l'expressió.

Afavorir sempre la participació, valorant-la positivament.

Crear un ambient divertit, relaxat i participatiu que afavoreixi la desinhibició.

Activitats diverses que responguin a diferents estils d'aprenentatge (intel·ligències múltiples) per garantir que cada infant tingui l'oportunitat de desenvolupar i assolir els objectius proposats.

En els desdoblaments de primària es treballa també en racons: speaking, games, listening, computer, library, en els que, per la seva organització, es més fàcil fomentar l'autonomia i respectar el ritme individual d'aprenentatge.

Dramatitzar històries o contes davant d'altres companys més petits els motiva molt, alhora que treballen l'entonació i la pronunciació.

Fer de la llengua anglesa una més de l'escola amb la que es decoren els passadissos, l'aula, s'exposen els treballs, es participa en els jocs florals, es fan campanyes de publicitat

Interrelacionar sempre que sigui possible l'anglès amb altres àrees, amb eixos transversals o complimentant continguts i/o activitats. Tenir sempre present la vessant afectiva i emocional dels alumnes, per no crear situacions tenses que afectin negativament a la dinàmica i desenvolupament de la classe

2.4. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ

2.4.1 Organització dels usos lingüístics

Com ha estat recollit abans, **el català**, tal i com recull la normativa vigent, serà el vehicle d'expressió normal en totes les activitats docents i administratives, tant les internes com les de projecció externes del centre. Així, serà la llengua de comunicació habitual amb l'alumnat i amb les famílies, la llengua en què es redactaran els documents del centre, i la llengua de relació habitual amb tota la comunitat educativa i els serveis de suport del centre.

Per tal de vetllar pel **coneixement de l'entorn social i cultural** immediat i, en especial, de la llengua, la història, la geografia, la cultura i la realitat social catalanes, el centre participarà i col·laborarà en activitats internes i externes que fomentin l'ús de la llengua i la cultura catalana.

La direcció del centre vetllarà perquè les **activitats extraescolars i el servei de menjador** es desenvolupin en la llengua catalana. Igualment, totes les **comunicacions** amb les famílies, sobretot les escrites, es faran en Català, sense perjudici de què es pugui fer en altres llengües també per facilitar la comunicació sobretot amb les famílies nouvingudes.

2.4.2 Plurilingüisme al centre educatiu

Si bé **la comunicació amb les famílies** en general es farà en Català, en els casos necessaris el centre comptarà amb els serveis de mediació i de traducció lingüística que posa a l'abast l'administració per tal de facilitar l'intercanvi i el vincle amb les famílies.

2.4.3 Alumnat nouvingut

Atès que **la competència en llengua catalana** resulta fonamental per tal d'accedir als aprenentatge i per la integració social i cultural, el centre facilitarà els mecanismes de reforç necessaris perquè l'alumnat nouvingut aprengui aquesta llengua, així com l'assistència a l'aula d'acollida.

Independentment d'aquests reforços, l'aprenentatge de la competència comunicativa és responsabilitat de totes les àrees del currículum. Per tant, dins de l'aula ordinària, el professorat tindrà en compte **estratègies d'atenció a la diversitat** que facilitin aquest objectiu: grups cooperatius, parelles lingüístiques, companys guia, materials adaptats, etc.

2.4.4 Organització dels recursos humans

La distribució dels recursos humans del centre tindrà com a criteri bàsic el desenvolupament de les competències bàsiques de tot l'alumnat. Això pot comportar mesures com grups flexibles, grups de reforç, desdoblament de grups en algunes àrees, etc.

2.4.5 Organització de la programació curricular

Per tal de vetllar per **la coherència** del nostre projecte educatiu, i en concret d'aquest projecte lingüístic, el centre disposa de reunions regulars d'equips docents (de cicle, de nivell, d'àrea, etc.).

A través d'aquestes **reunions de coordinació**, el centre programarà una adequada distribució de les competències bàsiques i de les estratègies de la llengua oral i escrita que cal treballar en les diferents àrees i cursos.

Les dues llengües oficials a Catalunya, el català i el castellà, es configuren en una sola àrea per tal d'evitar repeticions i poder afavorir així la transferència d'aprenentatges entre elles. Així, **les estructures lingüístiques** comunes es faran en català, servint com a base per a l'aprenentatge de les dues llengües. Això és un

requisit necessari per a la seva transferència i desenvolupament. Tanmateix, no cal repetir la presentació sistemàtica d'aquestes estructures a cada llengua. Per tant, a través dels mecanismes regulars de coordinació pedagògica el centre vetllarà perquè aquesta distribució i aquesta transferència de les estructures comunes sigui una realitat a les aules.

Les **coordinacions de l'equip de docents** han de possibilitar també el seguiment acurat del progrés de l'alumnat. A través d'aquest seguiment regular, el centre adoptarà els mecanismes i les estratègies d'atenció a la diversitat més adequats.

2.4.7 Projecció del centre

Les activitats i els materials de projecció externa del centre es faran de manera regular en la llengua catalana.

Per tal que les activitats d'aprenentatge de les llengües parteixin de contextos significatius i funcionals, el centre vetllarà perquè **els projectes de treball i les tasques d'aprenentatge** tinguin un lligam amb la realitat exterior.

Com a part d'una comunitat social, el centre realitzarà també **activitats de projecció externa** que permetin conèixer amb major detall el nostre projecte educatiu. Per fer això, es podran fer servir diferents eines de comunicació: exposicions, webs, revistes, presentacions, portes obertes, etc.

2.4.8 Xarxes de comunitats virtuals

Les tecnologies de la comunicació i la informació i els mitjans audiovisuals permeten la comunicació virtual amb moltes persones. Atès que l'aprenentatge de les llengües ha de partir de situacions comunicatives reals, aquestes eines representen un ajut profund per a la creació de contextos d'ús funcionals. En conseqüència, i tal com recull el nou currículum, les competències audiovisual i de tractament de la informació seran dos eixos de treball transversals a través de totes les àrees curriculars.

2.4.9 Dimensió internacional del centre

L'aprenentatge ha de permetre també el coneixement d'altres realitats. Les tecnologies de la informació i la comunicació són una porta d'accés a aquesta realitat internacional. Els treballs de recerca, la utilització dels mitjans de comunicació, i els intercanvis virtuals representen estratègies didàctiques que el nostre centre farà servir per projectar aquesta **dimensió internacional**.

CONCRECIÓ OPERATIVA DEL PROJECTE

**PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE-
CEIP SANTIAGA. SANTA PERPÈTUA DE MOGODA**

El projecte lingüístic forma part del projecte educatiu del centre i representa una declaració dels criteris generals adoptats per la nostra comunitat educativa pel que fa referència al tractament de les llengües del centre.

Com a document marc que és, cal que la seva concreció es faci operativa a través d'altres documents del centre, en concret el projecte curricular, les programacions d'aula, i les programacions anuals del centre.

Molts dels criteris que hem recollit en aquest document ja s'han traduït en actuacions concretes al centre i representen per tant una realitat del nostre centre. Tanmateix, any rera any, cal continuar treballant per tal de fer efectiu el desenvolupament de les competències bàsiques de tot l'alumnat.

La programació de cada any concretarà les actuacions que el centre prioritza en relació als criteris recollits en aquest document. Aquestes programacions anuals especificaran les actuacions que es preveuen dur a terme, amb una proposta de temporització que han de permetre fer-ne el seguiment.

Aquest document està pendent de revisió.